

Handläggare
Jeff Ranara

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på remiss om "Grönare Stockholm - Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden"

Förvaltningens förslag till beslut

1. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen,
2. Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering.

Christina Heglert
Stadsdelsdirektör

Ditte Westin
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har utarbetat nya riktlinjer "Grönare Stockholm - Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden." Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning välkomnar dessa nya riktlinjer. De förtydligar och underlättar arbetet mot en grönare Stockholm. På flera ställen hänvisas det till rekreations- och naturvärden: "Stockholmarna ska ha god tillgång till parker och natur med höga rekreation- och naturvärden." Stockholms parker och gröna områden har naturligtvis höga rekreation- och naturvärden, men de kan också stärka en känsla av tillhörighet och identitet som kan bidra med pedagogiska upplevelser och konstnärlig inspiration. Tillgång till parker minskar stress och har positiva effekter på hälsa och välmående. Parker utgör mötesplatser för människor i olika åldrar och med bakgrund och bidrar därmed till ökad social hållbarhet.

Bakgrund

Parker och naturområden har mycket stor betydelse för stockholmarnas livskvalitet och en allt tydligare roll för att möta de utmaningar som ett förändrat klimat innebär. Stockholms stad har i Vision 2040 och kommunfullmäktiges beslut om budget uttryckt en hög ambitionsnivå för den offentliga gröna miljön samtidigt som ambitiösa mål för bostadsbyggandet läggs fast. Den gemensamma inriktningen blir därmed att skapa en stad som är både tätare och grönare.

Ansvar för att planera, utveckla och förvalta parker delas mellan flera nämnder och bolagsstyrelser. Behovet av tydlig styrning och en välfungerande samordning är därmed särskilt tydligt. I kommunfullmäktiges budget för 2016 gavs kommunstyrelsen i uppdrag att mot denna bakgrund genomföra en översyn av parker och naturområden enligt följande vilket resulterat i "Grönare Stockholm - Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden."

Ärendet

Stadsledningskontoret har utarbetat "Grönare Stockholm - Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden." Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning lämnar remissvar på dessa nya riktlinjer.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen Stadsdelsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har tagit del av "Grönare Stockholm - Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden."

Förvaltningen välkomnar dessa nya riktlinjer. De förtydligar och underlättar arbetet mot en grönare Stockholm. Däremot vill stadsdelsförvaltningen framföra följande synpunkter som kan bidra till ett ännu tydligare styrdokument.

På flera ställen hänvisas det till rekreations- och naturvärden: "Stockholmarna ska ha god tillgång till parker och natur med höga rekreation- och naturvärden." Stockholms parker och gröna områden har naturligtvis höga rekreation- och naturvärden, men de kan också stärka en känsla av tillhörighet och identitet som kan bidra med pedagogiska upplevelser och konstnärlig inspiration. Tillgång till parker minskar stress och har positiva effekter på hälsa och välmående. Parker utgör mötesplatser för människor i olika

åldrar och med bakgrund och bidrar därmed till ökad social hållbarhet.

I riktlinjerna nämns ”rekreativa och ekologiska värden” på flera ställen. Man kan med fördel även nämna ”sociala och ekologiska värden” i riktlinjerna.

Parker och grönområden deltar också i allra högsta grad i den ekonomiska hållbarheten i vårt social-ekologiska system. Deras roll och möjligheter att delta i en cirkulär ekonomi borde också lyftas fram och betonas. Exempelvis kan organiskt material såsom sly, fallna löv och gräsklipp rutinmässigt tas omhand under parkskötseln för att återföras som en resurs i naturens kretslopp. Även gammal parkutrustning kan bli en del av återvinningen i en cirkulär ekonomi efter nedmontering.

Ett livscykelperspektiv på befintliga grönområden och bildandet av nya anläggningar nämns med avseende på att bedöma rimligheten i användning, resursförbrukning och löpande underhåll. I detta sammanhang borde livscykelanalysens kompletterande roll betonas i en cirkulär ekonomi.

Kemikalier i parkutrustning nämns inte specifikt i de nya riktlinjerna. Stadens förhållningssätt till kemikalier i parkutrustning bör förtydligas.

Biologisk mångfald förknippas med ett stort antal arter, och det konstateras att ett stort antal arter gör att ekosystemen kan fortsätta att fungera trots att vissa arter försvinner. Det är inte antalet arter som sådant, utan den varierande respons till en miljöförändring bland arterna som uppfyller samma ekosystem som försäkrar ett fortsatt fungerande ekosystem. Det må finnas ett stort antal arter som bryter ned organiskt material men om alla arter reagerar på samma sätt på en förändring och dör ut, förlorar ekosystemet en viktig funktion och dess kretslopps slutar att fungera.

Vidare kan biologisk mångfald också betyda en mångfald av olika livsmiljöer. En sådan mångfald av våtmarker, gammal skog, kulturella landskap i våra parker och grönområden borde också aktivt uppmuntras.

Även placering av gröna tak och väggar kan bidra till upprätthållande av arters spridningsvägar och motverka möjlig artförlust. De resurser en hotad art behöver för sin livscykel, kan återskapas och göras tillgängliga genom gröna tak och väggar.

Det konstateras att luftrening, dagvattenrening och ljudabsorption är tre viktiga tjänster som växtligheten utför i staden. Fördröjning av dagvatten bör också rankas som en primär funktion. Det skulle innebära att luft- och dagvattensrening, och ljudabsorption är viktiga tjänster som växtligheten utför i staden.

På sida 5 visas en bild från utvecklingsprojektet C/O city som behandlar vilka tjänster som stadsnaturen levererar till oss människor. I bilden uppges att gröna tak och väggar skyddar mot UV-strålning. Det är takets tätskikt som skyddar mot UV-strålning. Tätskiktet får därmed en längre livslängd. Detta är naturligtvis en ekonomisk fördel för byggnadens ägare, men levererar knappast tjänster för medborgare i stort. Våra byggnader skyddar oss redan från UV-strålning. ”Grönare Stockholm” kan istället lyfta fram att gröna tak och väggar kan ta upp, filtrera och fördröja dagvatten samt att de binder damm och luftföroreningar.

Det konstateras att det även finns behov av skötsel av fornminnesområden. Det framgår inte att skötsel av fornminnesområden är mer krävande och kostsam jämfört med andra grönområden. Spånga-Tensta har en hög andel av Stockholms stads fornminnesområden där den ordinarie driftbudgeten förväntas kunna hantera dessa mer krävande och kostsamma områden. Stockholm stad bör därför avsätta särskilda medel för skötsel av fornminnesområden.

Möjligheter till ekologisk uthållig parkskötsel med exempelvis betesdjur skulle kunna lyftas fram och stödjas med särskilt avsatta medel.

Utbildning och kompetenskrav för stadens parkentreprenör och dess underleverantör borde förtydligas och klargöras. Arbete med träd i stadsmiljö kräver utbildning, kompetens och erfarenhet. När detta inte uppfylls, blir det till skada för en viktig resurs för tillhandahållandet av ekosystemtjänster.

Bilaga

1. Grönare Stockholm - Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden.